

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 15, No. 2, 2020. Article ID: OJED-15-02-035
Article Info: Received 28 September, 2020; Revised 15 December, 2020; Accepted 16 December, 2020

OJED

An Online Journal
of Education
www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของ
นักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

The Comparison of Attitudes towards Online Learning via Video and Live Broadcasting
of Fourth year Medical Students at Medical Education Center, Surat Thani Hospital

พัชชา รวยจินดา *

Patcha Ruayjinda

ดิเรก เอกบวรวงศ์ **

Direk Ekbovonwong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามรายงานตนเอง จากตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด มีความแตกต่างในแต่ละประเด็น ดังนี้ 1) ด้านอาจารย์ผู้สอน เห็นว่าการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอกล่าวถึงเนื้อหาได้อย่างไม่เร่งรีบ แต่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนน้อยกว่ารูปแบบถ่ายทอดสด 2) ด้านเนื้อหา การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอมีประโยชน์ในการทบทวนเนื้อหาซึ่งไม่เหมาะกับเนื้อหาที่เกี่ยวกับการความคิดเห็นหรือปฏิบัติแตกต่างจากรูปแบบถ่ายทอดสด 3) ด้านตัวผู้เรียน การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอสามารถเลือกเรียนตามความสะดวก แตกต่างกับรูปแบบถ่ายทอดสดที่เข้าเรียนในช่วงเวลาที่กำหนด 4) ด้านอุปกรณ์ การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ เมื่อประสบปัญหาไฟดับ สัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง สามารถรับชมภายหลังได้ ส่วนรูปแบบถ่ายทอดสด มีผลต่อการเข้าเรียน และ 5) ด้านสิ่งแวดล้อม การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอจะมีความสะดวกในการเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายมากกว่ารูปแบบถ่ายทอดสด ดังนั้นการนำการเรียนออนไลน์รูปแบบใดมาใช้ ควรพิจารณาตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ต้องการได้รับ โดยคำนึงถึงความพร้อมของอาจารย์ เนื้อหา ตัวผู้เรียน อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมประกอบกัน

คำสำคัญ: เจตคติ, การเรียนออนไลน์, นักศึกษาแพทย์

(กิตติกรรมประกาศ: งานวิจัยนี้ได้รับทุนจากศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี)

*ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

*Research Assistant, Medical Education Center, Surat Thani Hospital

E-mail Address: patcharuay@gmail.com

**ผู้อำนวยการศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

**Director of Medical Education Center, Surat Thani Hospital

E-mail Address: dr.direk@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

This qualitative research aimed to study attitudes towards online learning via video and live broadcasting of fourth year medical students at Medical Education Center, Surat Thani Hospital and to study the comparison of attitude towards online learning via video and live broadcasting. The data were collected using an administered questionnaire. The sample of this paper was 30 participants selected by purposive sampling. Data were analyzed using descriptive statistics. The results of the research found that there are differences in attitudes towards online learning via video and live broadcasting in various following issues: 1) For teachers, online learning via video allows them to cover content and speak without a need to hurry but there is less interaction between the teacher and students compared to live broadcasting. 2) Content such as online learning via video is useful to review content; however, it is not suitable for content that requires discussion or practice and is different from live broadcasting. 3) For students, online learning via video allows them to study at their own convenience and therefore differs from live broadcasting, which has to be attended at a specified time. 4) Equipment such as online learning via video often suffers from blackouts and internet connection problems. It can be changed so the video can be watched later. Moreover, internet connection problems during a live broadcast delay attending classes. 5) For the environment, online learning via video is more convenient than live broadcasting in terms of location, posture, and dress code. The adoption of online learning should be based on its objectives and benefits and take into account the readiness of the teacher, content, students, equipment and the environment.

Keywords: attitude, online learning, medical students

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรค Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) จัดเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญในปัจจุบัน จากข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2563 มีรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก ยอดผู้ป่วยสะสมกว่า 12,389,559 ราย และมียอดผู้เสียชีวิตกว่า 557,405 ราย และสถานการณ์ของประเทศไทย มีผู้ป่วยติดเชื้อสะสม 3,202 ราย เสียชีวิต 58 ราย (Worldometers, 2020) โดยโรคสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้โดยรูปแบบละอองฝอยของเชื้อ ผ่านทางการไอ จาม (droplet transmission) และจากการสัมผัสสิ่งของที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง แล้วมาสัมผัสบริเวณจมูก ปาก ตา (contacts transmission) (วรธรรม จันทระเบญจกุล, 2563) ทางรัฐบาลจึงออกนโยบายการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) เป็นหนึ่งในมาตรการลดการแพร่ระบาดโรค ซึ่งทำได้หลายวิธี ดังนี้ 1) การยืน-นั่งห่างกัน 1.5-2 เมตร 2) งดการรวมตัวกันในสถานศึกษา ที่ทำงาน หรือสถานบันเทิงต่าง ๆ 3) รับประทานอาหารที่เป็นชุดสำหรับคนเดียว หลีกเลี่ยงการร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น 4) เปลี่ยนระบบการทำงาน โดยใช้ทางออนไลน์และติดต่อทางโทรศัพท์เป็นหลักหรือปรับเวลาการทำงานให้ยืดหยุ่น 5) จัดให้จองหนังสือออนไลน์ในห้องสมุดหรืออ่านแบบอิเล็กทรอนิกส์ 6) ลดความหนาแน่นในลิฟต์ เน้นการเดินขึ้นลงบันได และ 7) หันมาเรียนออนไลน์แทนการเรียนในชั้นเรียนและเลี่ยงการจัดประชุมใหญ่ที่มีการรวมคนจำนวนมาก (รพีพรรณ รัตนวงศ์นรา มอร์ค, 2563) เพราะเหตุนี้สถานศึกษาต่าง ๆ จึงมีการเลื่อนกำหนดการเปิดเรียนและได้มีนโยบายเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนมาเป็นรูปแบบออนไลน์ทดแทนการเรียนแบบปกติ

การเรียนออนไลน์ เป็นการศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ จะส่งผ่านเว็บเบราว์เซอร์ไปยังผู้เรียน ซึ่งผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน สามารถติดต่อ ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เหมือนการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ การใช้เครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย เหมาะสมสำหรับการเรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ (พัชญา บุตรยะถาวร, 2558) เนื่องจากประโยชน์ดังกล่าว ทางคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีการศึกษาชั้นคลินิกที่ศูนย์แพทยศาสตรศึกษา โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ได้นำการเรียนออนไลน์มาปรับใช้ ทั้งรูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด ซึ่งทั้งสองรูปแบบ เอื้อต่อการเรียนการสอนต่อผู้เรียนทั้งสิ้น ทางผู้วิจัยจึงต้องการจะเปรียบเทียบรูปแบบสื่อที่แตกต่างกันและศึกษาเจตคติของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ เกิดความพึงพอใจต่อผู้เรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

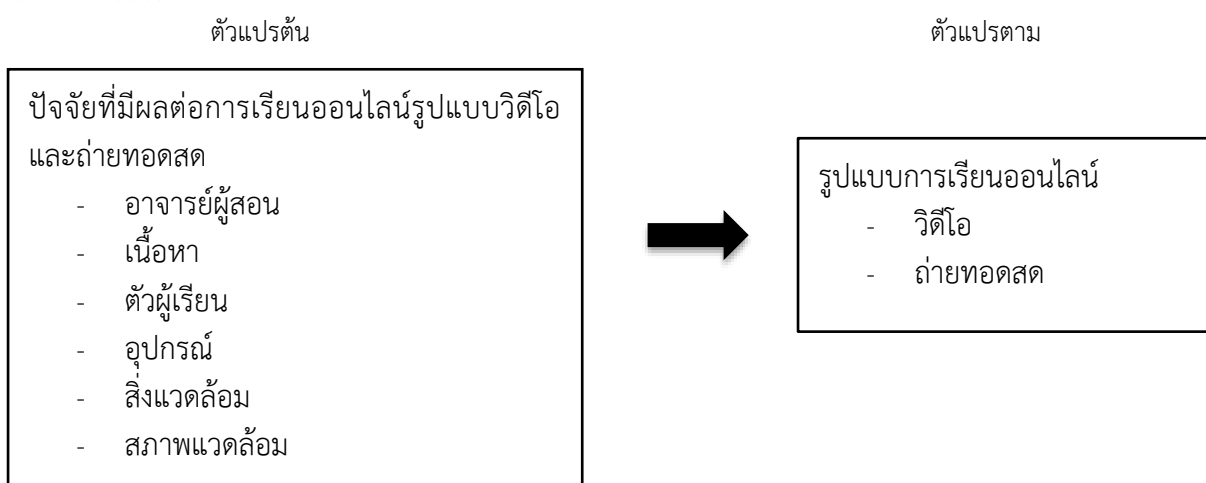
วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การเรียนออนไลน์ทั้งรูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด ซึ่งการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เลขที่ 72/2563 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารวิชาการ ตัวเลขสถิติ อินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

2. กำหนดนิยาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล บทความทางวิชาการ เอกสาร และทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและให้คำจำกัดความ ดังนี้

- เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด หรือความเชื่อ เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ สามารถส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ ภายในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ โดยที่เจตคตินี้ สามารถเรียนรู้หรือจัดการได้ด้วยการใช้ประสบการณ์ นำมาตีความได้จากสิ่งที่พูดหรือจากพฤติกรรม ซึ่งการวัดเจตคติเป็นการวัดภาวะโน้มเอียงในการจะแสดงออก เป็นความรู้สึกที่มีลักษณะอัตนัย (แพรวภัทร ยอดแก้ว, 2551)

- การเรียนออนไลน์ หมายถึง การผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน โดยใช้เว็บเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ซึ่งการเรียนการสอนนี้อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอน (วรวิทย์ พลฤกษ์กุลนันท์, 2550) ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง จะได้เลือกเรียนตามความสามารถและความสนใจ โดยเนื้อหาของบทเรียน ประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนสามารถติดต่อ ปรัชญา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ อาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย เหมาะการเรียนสำหรับทุกคน เรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนรับผิดชอบผลที่ได้รับจากการเรียนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำ (ปีพามา นพรัตน์, 2548) โดยในที่นี้ ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ได้นำการเรียนออนไลน์มาปรับใช้ทั้งรูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด มีรายละเอียดดังนี้ (ภูษิต วงศ์หล่อสายชล, 2555)

1) การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ หมายถึง การศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง โดยที่ผู้เรียนกับผู้สอนไม่ต้องอยู่ด้วยกัน จึงเป็นการเรียนทางไกล ในส่วนของเนื้อหาของเรียนประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ของผู้เรียน ทางศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จะเชิญอาจารย์ผู้สอนมาทำการบันทึกวิดีโอการสอน จากนั้นนำไฟล์วิดีโอดังกล่าว อัปโหลดให้นักศึกษาเข้าไปเรียนผ่านทางเว็บไซต์ Google Drive

2) การเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด หมายถึง การเรียนออนไลน์ที่ผู้เรียน, ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน สามารถติดต่อ สื่อสาร ปรัชญา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่านเว็บเบราว์เซอร์ของผู้เรียน โดยการใช้ อีเมล, แชท, โซเชียลเน็ตเวิร์ก เป็นต้น ทางศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จะทำการส่งสัญญาณภาพและเสียงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปยังเว็บไซต์ Google Meet ซึ่งเป็นห้องสนทนาของนักศึกษาแพทย์และอาจารย์ผู้สอน

- การเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแพทย์ ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด ดังนี้ (บุญทิพย์ สิริธรรังศรี, 2563)

1) อาจารย์ผู้สอน การที่อาจารย์ผู้สอนใช้ความรู้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด อาศัยสื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาช่วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนขยายวงกว้างออกไป ทั้งนี้ผู้สอนอาจมีเทคนิคหรือรูปแบบในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ต่างกัน

2) เนื้อหา เป็นข้อมูลที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความรู้ โดยผู้สอนจะพิจารณาขอบเขตการเรียนรู้เนื้อหาแต่ละครั้งตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน ระยะเวลา ความยากง่าย และความจำเป็น เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

3) ตัวผู้เรียน การที่ผู้เรียนเกิดการรับรู้และแสดงการตอบสนองในลักษณะให้ความสนใจ โดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนถนัด จะมีความกระตือรือร้น จดจ่อในการเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งความสะดวกในการเลือกช่วงเวลาเรียนก็มีความสำคัญ ต้องมีความยืดหยุ่นต่อตารางชีวิตด้วย

4) อุปกรณ์ เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนออนไลน์ โดยต้องมีความเสถียรระหว่างการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งสัญญาณภาพและเสียงมีความละเอียดสูง มีความคมชัด

5) สิ่งแวดล้อม สิ่งรอบตัวทางธรรมชาติและสังคมของผู้เรียน จะต้องช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็วตามแผนที่วางไว้ ต้องสงบ ปราศจากสิ่งรบกวน จะทำให้ผู้เรียนมีสมาธิจดจ่อในการเรียนได้

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

อรุชา ตรีศิริโชติ และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง ทักษะคตของนิสิตแพทย์ต่อการใช้กลยุทธ์ห้องเรียนกลับทางในการเรียนรู้โรคผิวหนังในเด็ก ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 5 พบว่า การเรียนแบบห้องเรียนกลับทางช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ร้อยละ 89.0) เพิ่มความรับผิดชอบส่วนบุคคล (ร้อยละ 86.0) ช่วยให้จดจำความรู้ได้ดีขึ้น (ร้อยละ 87.0) และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น (ร้อยละ 87.1) ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าการเรียนแบบห้องเรียนกลับทางดีกว่าวิธีการเรียนแบบบรรยาย (ร้อยละ 77.3) และควรมีการเรียนแบบห้องเรียนกลับทางในชั้นคลินิก (ร้อยละ 80.6) สรุปว่านิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรูปแบบใหม่ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและมีความรับผิดชอบ เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำคุณประโยชน์จากการใช้สื่อออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน

Formoso (2017) ศึกษาเรื่อง ความพร้อมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย Holy Angel ในการลงทะเบียนเรียนออนไลน์ พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัย Holy Angel มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์ระดับปานกลาง โดยผู้ที่มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์ ได้แก่ นักศึกษาเพศหญิงที่มีอายุมากกว่า และเรียนอยู่ชั้นปีที่สูงกว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรออนไลน์เนื่องจากการเข้าถึงและความสะดวกในการใช้เทคโนโลยี

อัมพิกา คณานรินทร์ และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง ระบบการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 98.0) มีการเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยศึกษาเอกสารด้วยตนเอง (ร้อยละ 35.6) มีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่สำคัญ (ร้อยละ 100.0) มีประโยชน์ในการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 25.4) มักพบเจอปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 15.21) จึงมีความต้องการการจัดอบรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์แก่นักเรียน

3. รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามรายงานตนเอง (self-administered questionnaire) โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอายุ จำนวน 2 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด ประกอบด้วย อาจารย์ เนื้อหา ผู้เรียน อุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ดังนี้

ตาราง 1

เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด จำแนกตามปัจจัย

ปัจจัย	เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบ	
	วิดีโอ	ถ่ายทอดสด
1. ท่านคิดว่า อาจารย์ผู้สอน มีผลต่อการเรียนออนไลน์ทั้งสองรูปแบบหรือไม่ อย่างไร (เช่น ประสิทธิภาพในการสอน, การเตรียมการสอน, การใช้สื่อการสอน, วิธีการสอน, การมีปฏิสัมพันธ์, บุคลิกภาพ, ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร, ความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่สอน เป็นต้น)		
2. ท่านคิดว่า เนื้อหา มีผลต่อการเรียนออนไลน์ทั้งสองรูปแบบหรือไม่ อย่างไร (เช่น ความรู้ที่ได้รับ, ความน่าสนใจ, ระดับความยาก/ง่าย, ความเหมาะสมของเนื้อหา เป็นต้น)		
3. ท่านคิดว่า ตัวผู้เรียน มีผลต่อการเรียนออนไลน์ทั้งสองรูปแบบหรือไม่ อย่างไร (เช่น ทักษะการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์/สื่อออนไลน์, ความสะดวกในการเรียน, ความชอบ/ความถนัด, ความสนใจและความกระตือรือร้น, ปฏิสัมพันธ์ต่ออาจารย์/เพื่อนร่วมชั้น, อารมณ์ของผู้เรียน เป็นต้น)		
4. ท่านคิดว่า อุปกรณ์ มีผลต่อการเรียนออนไลน์ทั้งสองรูปแบบหรือไม่ อย่างไร (เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ต, แท็บเล็ต, คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก เป็นต้น)		
5. ท่านคิดว่า สภาพแวดล้อม มีผลต่อการเรียนออนไลน์ทั้งสองรูปแบบหรือไม่ อย่างไร (เช่น สถานที่เรียน, เสียงรบกวน เป็นต้น)		

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุม และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

5. จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ซึ่งแนวคิดของ Rovinelli และ Hambleton กำหนดการเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าความสอดคล้องที่เหมาะสม (พิศิษฐ์ ตันทวนิช และ พนา จินดาศรี, 2561) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 1

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2563 โดยการให้ผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ออนไลน์ทั้งรูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด ทำแบบสอบถามการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง และรอรับแบบสอบถามกลับ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หลังจากนั้นสรุปผลการวิจัยที่มีต่อรูปแบบสื่อแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอ 3 ส่วน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และอายุ โดยแสดงข้อมูลในรูปของค่าเฉลี่ยและร้อยละ ได้ผลดังนี้

เพศ พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 30.0 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.0

อายุ พบว่า อายุเฉลี่ย 21.33 ปี ($SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายอายุ พบว่า อายุ 21 ปี ร้อยละ 70.0 อายุ 22 ปี ร้อยละ 26.7 และอายุ 23 ปี ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

2. เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน เนื้อหา ตัวผู้เรียน อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม แยกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1 เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ พิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

อาจารย์ผู้สอน พบว่า รูปแบบนี้มีเวลาในการเตรียมการสอนนาน ประสบการณ์ในการสอนทำให้เข้าใจง่าย ใช้เทคนิคการสื่อสารชัดเจน ยืดหยุ่นในการสอน สามารถสอนได้อย่างไม่จำกัดเวลา โดยกล่าวถึงเนื้อหาได้ตามต้องการอย่างไม่เร่งรีบ ไม่เกิดประเด็นการสอนซ้ำหรือเร็วเกินไป เนื่องจากสามารถกดหยุด เร่งความเร็ว หรือดูวิดีโอซ้ำ ทำให้เข้าใจสิ่งที่ผู้สอนจะสื่อ และลดการมาสอนสาย แต่วิธีการนี้เป็นการสื่อสารทางเดียว เฉพาะผู้สอนส่งไปให้ผู้เรียน ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนและผู้เรียนน้อย ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเนื้อหาลดลง อีกทั้งผู้สอนมีความชำนาญในการใช้สื่อสอนออนไลน์น้อย

เนื้อหา พบว่า รูปแบบนี้เหมาะกับเนื้อหาที่มีความซับซ้อน มีประโยชน์ในการทบทวนเนื้อหาอิสระในการใช้เวลาทำความเข้าใจเนื้อหา สื่อการสอนประกอบการเรียนมีความคมชัด แต่ไม่เหมาะสมในกรณีเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง

ตัวผู้เรียน พบว่า รูปแบบนี้กระตุ้นการกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้มีความรับผิดชอบในการเรียน สามารถเลือกเรียนเมื่อพร้อม เน้นความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากความยืดหยุ่นด้านเวลา ดูวิดีโอซ้ำได้ ทำให้มีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น เป็นการเพิ่มกำลังใจในการเรียน แต่ก็ขึ้นอยู่กับความชอบและความถนัดของผู้เรียนด้วย อาจมีความสนใจในการเรียนลดลง เนื่องจากไม่ค่อยมีสมาธิในการจดจ่อเนื้อหา รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนน้อย

อุปกรณ์ พบว่า รูปแบบนี้มักเกิดการขัดข้องของระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตและความไม่เสถียรของภาพและเสียง มีความจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและทันสมัย

สภาพแวดล้อม พบว่า รูปแบบนี้ทำให้เกิดความสะดวกในการเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายได้ สำหรับกรณีไม่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย จะทำให้ความสามารถในการจดจ่อเนื้อหา ลดลง เนื่องจากเสียงรบกวนสมาธิในการเรียน

2.2 เจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด พิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

อาจารย์ผู้สอน พบว่า รูปแบบนี้ผู้สอนจะใช้ประสบการณ์การสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย ใช้เทคนิค การสื่อสารชัดเจน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมาก สามารถตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ แต่ ผู้สอนมักจะมีคามชำนาญในการใช้สื่อสอนออนไลน์น้อย มีระยะเวลาในการเตรียมการสอนน้อย การจัดสรร เวลาไม่จำกัด บรรยากาศการสอนกดดัน เจอปัญหาการเลื่อนคลาสเรียนบ่อย เนื่องจากผู้สอนติดภารกิจ

เนื้อหา พบว่า รูปแบบนี้เหมาะสมในกรณีเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ ผู้เรียนปฏิบัติจริง แต่ผู้เรียนต้องเตรียมศึกษาเนื้อหาก่อนเรียนเป็นอย่างดี การไม่คุ้นชินในการเรียนเนื้อหา ต้อง ใช้เวลาทำความเข้าใจมากขึ้น ไม่สามารถย้อนดูการสอนเนื้อหาซ้ำได้ ต้องอัดแน่นเนื้อหาจำนวนมากในเวลา ที่จำกัด และสื่อการสอนประกอบการเรียนไม่มีความคมชัด

ตัวผู้เรียน พบว่า รูปแบบนี้กระตุ้นการกระตือรือร้นในการเรียน ผู้เรียนมีสมาธิในการจดจ่อ เนื้อหามาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนมาก แต่ก็ขึ้นอยู่กับความชอบ และความถนัดของผู้เรียนด้วย อาจมีความสนใจในการเรียนลดลง การไม่ถนัดในการใช้โปรแกรมในการเรียน ความไม่สะดวกที่จะเรียนในเวลาที่กำหนด ทำให้ประสิทธิภาพการเรียนลดลง

อุปกรณ์ พบว่า รูปแบบนี้มักเกิดการขัดข้องของระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตและความไม่ เสถียรของภาพและเสียง มีความจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและทันสมัย

สภาพแวดล้อม พบว่า รูปแบบนี้ต้องเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายให้ เหมาะสม สำหรับกรณีไม่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย จะทำให้ความสามารถในการจดจ่อเนื้อหา ลดลง เนื่องจากเสียงรบกวนสมาธิในการเรียน

3. การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษา แพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี พบว่าทั้ง 2 รูปแบบ มีความแตกต่างกันในประเด็นต่าง ๆ ดังตาราง 2

ตาราง 2

การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษา ชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ	การเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด
อาจารย์ผู้สอน	
- การมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนและผู้เรียนน้อย	- การมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนและผู้เรียนมาก
- ความยืดหยุ่นของการสอน	- บรรยากาศการสอนกดดัน
- การเรียนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีเวลาเตรียมการสอน	- การเตรียมการสอนน้อย
- การกล่าวถึงเนื้อหาได้ตามต้องการอย่างไม่เร่งรีบ โดยไม่มี	- การจัดสรรเวลาไม่จำกัด
การกำหนดเวลา และการไม่จำกัดเวลาเรียน	
- การสื่อสารทางเดียว เฉพาะผู้สอนส่งไปให้ผู้เรียน	- การตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน
- การลดประเด็นผู้สอนมาสาย	- การเลื่อนคลาสเรียน เนื่องจากผู้สอนติดภารกิจ

ตาราง 2 (ต่อ)

การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษา
ชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ	การเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด
เนื้อหา	
- ความไม่เหมาะสมในกรณีเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง - ประโยชน์ในการทบทวนเนื้อหา - อิสระในการใช้เวลาเข้าใจเนื้อหา - ความคมชัดของสื่อการสอนประกอบการเรียน	- ความเหมาะสมในกรณีเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง - การไม่คุ้นชินในการเรียนเนื้อหา ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจมากขึ้น และการไม่สามารถย้อนดูการสอนเนื้อหาซ้ำ - การเรียนเนื้อหาจำนวนมากในเวลาจำกัด - สื่อการสอนประกอบการเรียนไม่มีความคมชัด
ตัวผู้เรียน	
- สมาธิของผู้เรียนในการจดจ่อเนื้อหาลดลง - ความสะดวกของผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเมื่อพร้อม ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนมากขึ้น - การปฏิสัมพันธ์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนน้อย	- สมาธิของผู้เรียนในการจดจ่อเนื้อหามาก - การไม่สะดวกที่จะการเรียนในเวลาที่กำหนด ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง - การปฏิสัมพันธ์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนมาก
อุปกรณ์	
การจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม แต่เมื่อประสบปัญหาไฟดับ สัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง สามารถดูวิดีโอภายหลังได้	การจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เมื่อประสบปัญหาไฟดับ สัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง ทำให้เข้าเรียนล่าช้า ออกจากการเรียนคาบนั้นกะทันหัน หรือไม่ได้เข้าเรียน ส่งผลต่อการเรียนไม่ทันเพื่อนร่วมชั้นเรียน
สภาพแวดล้อม	
- ความสะดวกในการเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายได้ - การควบคุมสภาพแวดล้อมทำได้ง่าย เมื่อโดนรบกวน เพียงเปลี่ยนเวลาและสถานที่ในการเรียน	- การเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายเหมาะสม - การควบคุมสภาพแวดล้อมทำได้ยาก เมื่อมีสิ่งรบกวนที่ไม่สามารถแก้ไขได้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1. การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ เหมาะกับเนื้อหาที่ความซับซ้อน จึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในการสอน กล่าวถึงเนื้อหาได้ตามต้องการอย่างไม่จำกัดเวลา สามารถกดหยุด เร่งความเร็ว หรือดูวิดีโอซ้ำได้ เพื่อทบทวนและทำความเข้าใจเนื้อหาให้กระจ่างชัด มีความสะดวกในการเลือกเรียนเมื่อไหร่เวลาใดก็ได้ อีกทั้งสื่อการสอนประกอบการเรียนมีความคมชัด แต่เป็นการสื่อสารทางเดียว เฉพาะผู้สอนส่งไปให้ผู้เรียน ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนและผู้เรียนน้อย มีความจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและทันสมัย มีความสะดวกในการเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุชา ตรีศิริโชติ และคณะ (2562) ได้ให้นิสิตแพทย์เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดูวิดีโอบรรยายผ่านระบบออนไลน์ในเว็บไซต์ยูทูปที่อัปโหลดไว้ล่วงหน้า พบว่า นิสิตแพทย์เห็นด้วยกับการเรียนออนไลน์มากกว่าร้อยละ 80 มีดังนี้ ผู้เรียนสามารถกลับไปทบทวนบทเรียนออนไลน์ซ้ำได้ ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ผู้เรียนสามารถจำความรู้ได้ยาวนานกว่าการเรียนแบบบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่

การเรียนจะมีประโยชน์ต่อการเรียนในชั้นคลินิก ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกับการเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด

2. การเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด เหมาะกับเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือปฏิบัติจริง เป็นการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมาก ระยะเวลาการสอนแต่ละครั้งน้อย ผู้สอนต้องมีการจำกัดเนื้อหาการเรียน มีการเตรียมพร้อมของระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต การเลือกเวลาเรียนเป็นไปตามตารางกำหนด ทำให้สถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรวัฒน์ เทวรัตน์ (2557) พบว่า การเรียนออนไลน์มีประโยชน์ต่อการรับรู้ข่าวสารการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย ได้เข้ากลุ่มกับเพื่อนที่เรียนในสาขาวิชาเดียวกัน มีการพูดคุยปรึกษาหารือ ทำให้เกิดแรงจูงใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา คณานฤกษ์ และคณะ (2560) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ระยะเวลาการเข้าศึกษาในระบบการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในแต่ละครั้งจำกัดใช้ 61-90 นาที มีการติดต่อสื่อสารสองทางด้วย web board ซึ่งมีความแตกต่างกับการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ

3. การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสด โดยการเรียนรู้ออนไลน์รูปแบบวิดีโอจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนน้อยกว่ารูปแบบถ่ายทอดสด เนื่องจากเป็นการสื่อสารทางเดียว แต่การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอสามารถกล่าวถึงเนื้อหาได้ตามต้องการอย่างไม่เร่งรีบ การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอไม่เหมาะกับเนื้อหาที่ต้องการการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แตกต่างจากรูปแบบถ่ายทอดสด แต่มีประโยชน์ในการทบทวนเนื้อหาซ้ำได้ การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอสามารถเลือกเรียนตามความสะดวกของผู้เรียน แตกต่างจากรูปแบบถ่ายทอดสดที่ต้องเข้าเรียนในช่วงเวลาที่กำหนด การเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอ เมื่อประสบปัญหาไฟดับ สัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง สามารถเปลี่ยนเป็นดูวิดีโอภายหลังได้ ส่วนรูปแบบถ่ายทอดสด จะทำให้เข้าเรียนล่าช้า ออกจากการเรียนคาบนั้นกะทันหัน หรือไม่ได้เข้าเรียน และการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอจะมีความสะดวกในการเลือกสถานที่เรียน อิริยาบถ และการแต่งกายมากกว่ารูปแบบถ่ายทอดสด อีกทั้งสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูษิต วงศ์หล่อสายชล (2555) พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบวิดีโอ เป็นรูปแบบที่ทำให้เข้าใจสิ่งที่สอนได้ง่ายที่สุด ทำให้ผู้เรียนพึงพอใจ ด้วยการยกตัวอย่างที่ใช้ภาพและเสียงเป็นตัวกลางในการสื่อสาร เหมือนมีอาจารย์มาสรุปให้ฟัง ทำให้เห็นโครงเรื่องทั้งหมดได้อย่างชัดเจนเหมือนการเรียนการสอนชั้นปกติ และสามารถเปิดดูได้หลายครั้งตามต้องการ มีการเน้นประเด็นสำคัญของเนื้อหา โดยมีข้อความประกอบขึ้นมาเป็นระยะ สามารถดึงดูดความสนใจในการเรียนออนไลน์ได้ โดยภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏจะต้องเหมาะสม มีจังหวะการเว้นวรรคในคำพูด และระดับเสียงที่ไม่ราบเรียบจนเกินไป จึงจะสามารถดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนติดตามดูตั้งแต่ต้นจนจบบทเรียน ส่วนการเรียนออนไลน์รูปแบบถ่ายทอดสด มักพบปัญหาอินเทอร์เน็ตหลุด ระบบตัด เนื่องจากผู้เรียนเข้าใช้งานพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้ระบบเกิดล่มหรือล่าช้าได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนออนไลน์ให้สอดคล้องกับความต้องการ

มีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจต่อนักศึกษาแพทย์ ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 การเลือกรูปแบบวิดีโอนำมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนต้องพัฒนาตนให้มีความชำนาญในการใช้สื่อออนไลน์ และผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียน เนื่องจากอิสระในการเรียน เลือกได้ตามความสะดวก แต่ต้องเก็บวิดีโอให้ครบถ้วนเท่าทันเพื่อนร่วมชั้น

1.2 การเลือกรูปแบบถ่ายทอดสดนำมาใช้ในการเรียนการสอน นอกจากผู้สอนและผู้เรียนต้องพัฒนาตนให้มีความชำนาญในการใช้สื่อออนไลน์แล้ว ผู้สอนต้องมีเทคนิคการสื่อสารที่ชัดเจน เนื่องจากผู้เรียนใช้สมาธิในการจดจ่อเนื้อหาไม่สามารย่้นดูการสอนเนื้อหาซ้ำได้ ต้องทำให้เข้าใจเนื้อหาที่อัดแน่นในเวลาจำกัด มีความจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม ป้องกันการเกิดสัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง อีกทั้งต้องหลีกเลี่ยงสถานที่เรียนที่จะมีสภาพแวดล้อมรบกวน

1.3 การนำการเรียนออนไลน์รูปแบบใดมาใช้ ควรพิจารณาตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ต้องการได้รับ โดยคำนึงถึงความพร้อมของอาจารย์ เนื้อหา ตัวผู้เรียน อุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมประกอบกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษสามารถเป็นแนวทางเบื้องต้นให้แก่ผู้ที่มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์รูปแบบวิดีโอและถ่ายทอดสดของนักศึกษาแพทย์ปี 4 ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ยังมีสิ่งจำเป็นต้องศึกษาในครั้งต่อไป ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมถึงประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนออนไลน์

2.2 ควรทำการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนออนไลน์ในชั้นเรียนปกติ และการเรียนออนไลน์ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการเรียนให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้

2.3 ควรทำการศึกษาชั้นปีและคณะอื่น ๆ ที่มีลักษณะการเรียนเนื้อหาแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะเฉพาะของคณะแพทยศาสตร์ อาจมีผลต่อการศึกษาเจตคติที่มีการเรียนออนไลน์

2.4 การเรียนออนไลน์ครั้งนี้จัดขึ้นอย่างกะทันหันในสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 จึงทำให้มีข้อจำกัดในการเตรียมการหลายอย่าง ควรทำการศึกษาในช่วงเวลาอื่น ที่มีความพร้อมของการเรียนออนไลน์ อาจทำให้ผลการศึกษาในบางประเด็นแตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จเรวัฒน์ เทวรัตน์. (2557). การพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์ของศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช สำหรับนักศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญทิพย์ สิริธรงค์. (2563). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สู่กรอบมาตรฐานวิชาชีพการสอนและสนับสนุนการเรียนรู้อัตนศึกษา. วารสารวิชาการราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์, 2(3), 1-17.

<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/jcra/article/view/241595>

ปัทมา นพรัตน์. (2548). E-learning ทางเลือกใหม่ของการศึกษา. วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ, 53(167), 15-16. http://lib3.dss.go.th/fulltext/dss_j/2548_53_167.pdf

- พิศิษฐ์ ตันทวนิช และ พนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 3-12. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/174521/124950>.
- พัญญา บุตรยะถาวร. (2558). ผลการสอนของวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์กับวิธีการสอนแบบสลับสัปดาห์ เรื่อง ระบบไหลเวียนเลือด [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. ระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัย มมส. <http://khoon.msu.ac.th/fulltextman/full4/patcha9899/titlepage.pdf>
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. มหาวิทยาลัยสยาม. <http://www.research-system.siam.edu/2013-12-20-03-57-52/151-2013-12-20-05-58-64>
- ภูษิต วงศ์หล่อสายชล. (2555). การวิจัยและพัฒนาคู่มือกลยุทธ์การส่งเสริมกลยุทธ์การเรียนรู้แบบกำกับตนเองในบริบทการเรียนออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยด้วยการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านออนไลน์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/37555>
- รพีพรรณ รัตนวงศ์นรา มอร์ด. (2563, 10 กรกฎาคม). 7 วิธีเว้นระยะห่างทางสังคม *Social distancing*. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. https://med.mahidol.ac.th/sites/default/files/public/img/infographics/infographics172-190363_0.pdf
- วรรณมน จันทระเบญจกุล. (2563, 10 กรกฎาคม). การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. <https://www.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/02/การป้องกันตนเองจาก-COVID-credit-ศูนย์โรคอุบัติใหม่.pdf>
- วรัท พุกษากุลนันท์. (2550, 10 กรกฎาคม). การเรียนการสอนผ่านเว็บ (*Web-based instruction*). ครูบ้านนอก. <http://www.kroobannok.com/133>.
- อรุชา ตรีศิริโชติ, สุภิญญา พงษ์สังข์, พชรินทร์ แสงจารีก, ดีพร้อม ศิริเขต, อรุณชัย แสงพานิชย์, วิชิต วิริยะโรจน์, และ ชัยพุกษ์ กุสุมาพรรณโณ. (2562). เจตคติของนิสิตแพทย์ต่อการใช้กลยุทธ์ห้องเรียนกลับทางในการเรียนรู้โรคผิวหนังในเด็ก. *วารสารการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 26(1), 56-64. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jmhs/article/view/185709/130541>
- อัมพิกา คณานุรักษ์, ทวีวัฒนา วัฒนกุลเจริญ, และ วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2560). ระบบการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพปัตตานี. *Veridian E-Journal*, 10(1), 2173-2192. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/74559>

ภาษาอังกฤษ

- Worldometers. (2020, July 10). *COVID-19 Coronavirus pandemic*. <https://www.worldometers.info/coronavirus/>
- Formoso, D. B. (2017). Readiness of tertiary level students of Holy Angel University to enroll in online learning. *Liberal Arts Review*, 12(23), 1-11. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/larhcu/article/view/146829>